

Respons

Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

- Geografi, befolkning og konfliktkontekst
- Tilstedeværelse av væpnede grupper
- Konfliktdynamikk og konfliktnivå i ulike distrikter
- Situasjonen i Sar-e Pul-distriktet og Sar-e Pul by
- Veisikkerhet
- Sivile tap og skader som følge av konfliktrelatert vold
- Informasjon om forhold for sivilbefolkningen i områder med høy opprørstilstedeværelse
- Internt fordrevne (IDPer)

Innledning og kommentarer om kildegrunnlag

Denne responsen er del av en serie notater og responser om sikkerhetssituasjonen i 15 ulike provinser i Afghanistan, som er under utarbeidelse av Landinfo høsten/vinteren 2016 og våren 2017, på oppdrag for Utlendingsdirektoratet (UDI). Responsen omhandler sikkerhetssituasjonen i Sar-e Pul-provinsen¹ i perioden januar 2016 til og med januar 2017, og har et særlig fokus på situasjonen for sivilbefolkningen.

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan er flytende og uoversiktlig, og kan endre seg raskt. Det er utfordrende å skaffe pålitelig informasjon og sammenlignende datamateriale over tid. Dette gjelder både for områder der det er pågående kamper og hvor tilgangen til kilder og informasjon er liten, og for områder der det generelt foreligger lite informasjon på grunn av områdets begrensede relevans i en større politisk, sikkerhets- eller samfunnsmessig kontekst.

¹ OCHAs kart over provinsen og distriktene (OCHA 2014) finnes som vedlegg til responsen (nederst), og kan også gjenfinnes her (som gir mulighet til å forstørre kartet):
https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/Sar-e-Pul_0.pdf.

Landinfo benytter informasjon fra et bredt spekter av kilder; fra internasjonale og nasjonale organisasjoner, til myndigheter og media. Samtidig er det Landinfos erfaring at ved dybdeanalyse av enkelte provinser og spesifikke tema, kan det være vanskelig å få et så bredt kildegrunnlag som ønskelig. Av sikkerhetsmessige hensyn, er enkelte kilder anonymisert.

Begrenset kildetilfang og en vanskelig sikkerhetssituasjon i distriktene, kan også føre til at media formidler informasjon fra få kilder, som verken er verifisert eller kryssjekket med flere kilder eller annen informasjon. Det kan videre forekomme at lokale myndigheter overdriver den faktiske situasjonen for å få oppmerksomhet fra sentralmyndighetene i Kabul, og påfølgende større ressurstildeling (se Landinfo 2015). Samtidig er det naturlig å anta at den hardt pressede samlingsregjeringen i Kabul ønsker å vise handlekraft hva gjelder opprørsbekjempelse. Dette farger sannsynligvis hvilken informasjon de velger å dele. Tall over opprørsstyrker og tapstall er derfor generelt usikre.

Kildegrunnlaget er også begrenset hva angår annet tallmateriale. I de tilfellene Landinfo likevel har valgt å presentere tallmateriale, bør tallene anses som indikative snarere enn absolutte. Det er videre en generell utfordring at kun et fåtall kilder har et særskilt fokus på sikkerhetssituasjonen for sivilbefolkningen. Beskrivelser av konfliktnivå og -dynamikk blir derfor nyttet som proxy-indikatorer.

Informasjonen som presenteres er ikke uttømmende, og Landinfo har valgt ut eksempler vi mener illustrerer situasjonen. En mer omfattende redegjørelse for kildegrunnlaget finnes i Landinfos notat *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar* (Landinfo 2016).

Geografi, befolkning og konfliktkontekst

Provinsen Sar-e Pul ligger i det nordlige Afghanistan. Sar-e Pul grenser til provinsene Jawzjan i nord, Balkh i nordøst, Samangan i sørøst, Bamyan og Ghor i sør, og Faryab i vest. Fjellandskap utgjør om lag 75 prosent av provinsen, som særlig dominerer den sørlige delen av provinsen. Rundt 14 prosent er flatmark (MMRD u.å., s. 1).

Provinsen har syv administrative distrikter: Balkhab, Gosfandi, Kohistanat, Sangcharak, Sar-e Pul, Sayad og Sozma Qala. Provinshovedstaden er Sar-e Pul by, som ligger i distriktet med samme navn (MMRD u.å., s. 1). Sar-e Pul fikk status som egen provins i 1988, etter tidligere å ha vært et distrikt i provinsen Jawzjan (Pajhwok Afghan News u.å.).

FNs kontor for koordinering av humanitære aktiviteter (OCHA) estimerer befolkningen i provinsen til i underkant av 560 000 personer (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs/OHCA 2015). Ministry of Rural Rehabilitation and Development (MMRD u.å., s. 1-2) opplyser at det er i overkant av 73 000 husholdninger i provinsen; hvilket gir et gjennomsnitt på syv personer per husholdning. I provinshovedstaden Sar-e Pul by, skal det bo i overkant av 115 000 personer.

I 2007 estimerte FN-misjonen i Afghanistan (United Nations Assistance Mission in Afghanistan/UNAMA) (som gjengitt i Ruttig 2012, s. 6) at 31 prosent av befolkningen var usbekere,² 25 prosent tadsjikere, 22 prosent hazaraer og 11 prosent aimaqer³. I provinsen bor

² I samme artikkel av analytiker Thomas Ruttig (2012, s. 6) i Afghanistan Analysts Network, oppgis at «andre kilder» anslår at usbekere utgjør en større andel, med rundt 40 prosent.

³ Opprinnelig et nomadisk stammefolk, som hovedsakelig bor i nordvest-Afghanistan. Majoriteten er sunnimuslimer (Minority Rights Group u.å.).

det også pashtunere, balochere og arabere. Sar-e Pul har videre en nomadisk befolkning; kuchier. Antallet kuchier varierer etter årstidene, men ligger på om lag 60 000. Dari er morsmålet til om lag 56 prosent av befolkningen, mens om lag 19 prosent er usbekisk-talende (MMRD u.å., s. 2). MMRD omtaler ikke de øvrige språkene i provinsen.

Majoriteten av befolkningen i de tre nordlige distriktene i provinsen – Sar-e Pul, Sayad og Sozma Qala – er usbekere. Distriktet Gosfandi i øst har ingen klar etnisk majoritet, mens distriktet Balkhab helt sør i provinsen, er dominert av hazaraer. Det østlige Sangcharak-distriktet er dominert av tadsjikere, og distriktet Kohistanat, sørvest i provinsen, er dominert av aimaqer (Ruttig 2012, s. 6; Pajhwok News u.å.).⁴

Konfliktkontekst

Sar-e Pul-provinsen blir beskrevet som avsidesliggende («remote»). Befolkningen i provinsen er blant landets fattigste, men samtidig er provinsen rik på naturressurser, og har blant annet store reserver med olje og kobber (Salahuddin 2010; Ali 2015, s. 3; Pajhwok Afghan News u.å.). Tilgang til vann er et viktig anliggende i Sar-e Pul, og er en faktor som bidrar til konflikt. Befolkningen i rurale strøk har begrenset tilgang til trygt drikkevann og vann til avlinger (Thomas, Azizi & Ghafoori 2013, s. 1; Shaw 2010, s. 7).⁵

Provinsen har en multietnisk sammensetning, og de forskjellige gruppenes ulike politiske ståsteder, har tradisjonelt ført til spenninger og konflikter om ressurser, makt og myndighet.⁶ På 1990-tallet var det i nordlige Afghanistan sterk motstand mot Taliban-regimet, og særlig tre grupper ledet an opposisjonen, også i Sar-e Pul; Jumbesh-e Mili, Jamiat-e Islami og Hezb-e Wahdat (Giustozzi & Reuter 2011, s. 5).⁷ Etter at Taliban mistet sentralmakten i 2001, pågikk det sporadiske væpnede kamper mellom disse tre aktørene helt til 2004, og maktbalansen skiftet frem og tilbake mellom dem. I løpet av 2004 ebbet de åpne maktkampene ut (Ruttig 2012, s. 3).

I kjølvannet av maktkampene, begynte opprørerne å etablere fotfeste i Sar-e Pul. Tidlig i 2006 hadde Taliban begynt å etablere seg i grisgrendte områder, særlig i distriktene Sayad og Kohistanat. Per 2009 hadde opprørsgruppen en relativt stabil tilstedeværelse (Ruttig 2012, s. 4). Den begrensede tilstedeværelsen av sikkerhetsstyrkene i provinsen, bidro til at Taliban fikk fotfeste (Salahuddin 2010).

⁴ Ifølge Ruttig (2012, s. 6) utgjør arabere majoriteten i Sayyedabad, som Ruttig omtaler som et «lite distrikt». Sayyedabad er ikke omtalt som et distrikt av andre kilder, og Landinfo er usikker på hvilket område i Sar-e Pul-provinsen Ruttig her refererer til. Landinfo kjenner til at Sayyedabad er en landsby eller område i distriktet Sar-e Pul.

⁵ Tom Shaw (2012, s. 7), forfatter av *Afghanistan Livelihood Trajectories: Evidence from Sar-i-Pul*, baserer seg på tall fra det afghanske statistikkbyrået og MMRD. Disse kildene estimerer at om lag 12 prosent av provinsens rurale befolkning har tilgang til trygt drikkevann, og at mindre en 20 prosent har vann til avlinger. Dette er et av de laveste nivåene på landsbasis.

⁶ Politisk har usbekere og arabere i nord av provinsen, og minoritetene av tadsjikere og aimaqere i sør av provinsen, vanligvis støttet Jumbesh. Den øvrige tadsjikiske og aimaqiske befolkningen tenderer å støtte Jamiat, mens hazaraer støtter ulike Wahdat-fraksjoner. I provinsen finner man også minoriteter av pashtunere og baluchere, som kan sammenfalle med lommer som influeres av Hezbe-e Islami (Ruttig 2012, s. 6).

⁷ Jumbesh ble ledet av General Abdul Rashid Dostum, Jamiat av Ustad Burhanuddin Rabbani og Ahmad Shah Massud, og en fraksjon av Hezb-e Wahdat ble ledet av Muhammad Mohaqeq (Giustozzi & Reuter 2011, s. 5).

Fra 2010 økte Talibans opprørsaktiviteter, med midlertidige illegale veisperringer, med kidnappinger langs den strategiske veistrekningen mellom Sar-e Pul by og Shiberghan by i provinsen Jawzjan (Ruttig 2012, s. 4; Roggio 2015). Omfanget av Talibans angrep på kontrollpostene til afghanske sikkerhetsstyrker (ANSF) og Afghan National Army (ANA) økte også. Det skal angivelig ha vært rundt 500-600 talibanere tilstede i provinsen; de fleste i distriktene Kohistanat og Sayad. Innkreving av skatt fra befolkningen forkom enkelte steder, også i områder nær provinshovedstaden (Giustozzi & Reuter 2011, s. 58). Taliban bestod per 2012 av lokale menn, og noen få kommandanter utenfra, som hovedsakelig var usbekere fra provinsene Jawzjan og Balkh (Ruttig 2012, s. 5).

Talibans aktiviteter eskalerte i hele den nordlige regionen av Afghanistan i tiden som fulgte. Lokale konflikter, generell misnøye med sentralmyndighetene og tilbud om penger fra Taliban, bidro til å rekruttere ikke-pasthunere, som usbekere, turkmenere og aimaqere, til Taliban. Jo svakere myndighetene fremsto, desto flere lot seg rekruttere (Giustozzi & Reuter 2011, s. 17). Taliban kontrollerte store deler av territoriet, spesielt i provinsene Kunduz, Sar-e Pul og Faryab. Det ble rapportert at Taliban etablerte skygge-myndighetsstrukturer i flere områder i disse provinsene (McNally & Bucala 2015, s. 20).

I perioden fra 1. januar til 31. august 2015 ble det registrert 129 sikkerhetshendelser i Sar-e Pul (anonym kilde med Afghanistans sikkerhetssituasjon som spesialfelt, som gjengitt i EASO 2016a, s. 153). I sin rapport om sikkerhet, kategoriserer EASO sikkerhetshendelsene, og kategorien «væpnede konfrontasjoner» er den desidert største med 90 registrerte hendelser i provinsen. Distriktet Sar-e Pul var distriktet med flest registrerte hendelser.

Det ble i perioden 1. september 2015 til 31. mai 2016 registrert 142 sikkerhetshendelser i Sar-e Pul (anonym kilde med Afghanistans sikkerhetssituasjon som spesialfelt, som gjengitt i EASO 2016b, s. 158). 100 av de registrerte sikkerhetshendelsene falt inn under kategorien «væpnede konfrontasjoner og flyangrep». Av de totalt 142 registrerte sikkerhetshendelsene, inntraff 77 i Sar-e Pul-distriktet, 24 i Sayad-distriktet, 19 i Sozma Qala-distriktet, 16 i Sangcharak-distriktet, 5 i Kohistanat-distriktet og 1 i Gosfandi-distriktet. I denne perioden ble det ikke registrert sikkerhetshendelser i Balkhab-distriktet.

Tilstedeværelse av væpnede grupper

Taliban har vært toneangivende i opprøret i provinsen. Siden 2015 har de hatt kontroll over det sørvestlige Kohistanat-distriktet.

De fleste militante opprørere i Sar-e Pul-provinsen, antas å være lokalbefolkning, men flere rapporteringer indikerer også tilstedeværelse av tilreisende opprørere, som angivelig har kommet til Sar-e Pul via provinsene Badghis og Faryab. Disse skal være knyttet til både Taliban og til Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) (Bezhan & Rahmanyar 2015).

IMU har vært alliert med både Taliban og al-Qaida, men det foreligger relativt få detaljer om gruppens tilstedeværelse og aktiviteter i Sar-e Pul (Roggio 2015).

Det har sporadisk blitt rapportert om tilstedeværelse av Daesh⁸ i provinsen. United States Institute of Peace hevdet i en artikkel av april 2016 at Daesh har forsøkt å rekruttere krigere i

⁸ Islamic State in Iraq and the Levant - Khorasan Province (ISIL-KP), Islamic State Khorasan Province (ISKP) og Daesh er alle navn ulike kilder benytter på bevegelsen. I Afghanistan brukes hovedsakelig det arabiske akronymet Daesh. Det blir også benyttet gjennomgående i denne responsen.

fire provinser nord i landet, herunder Sar-e Pul (Johnson, Karokhail & Amiri 2016, s. 2). I november 2016 siterte nyhetsformidleren Pajhwok Afghan News Sar-e Puls provinsguvernør Mohammad Zahir Wehdat, som hevdet at Daesh har vært til stede i Sar-e Pul-provinsen de siste seks månedene, og at de blant annet skal ha koordinert sine angrep med Taliban i distriktet Kohistanat (Ihsas 2016b). Guvernørens utsagn har, så langt Landinfo kjenner til, ikke blitt verifisert av andre uavhengige kilder. Det stilles spørsmål ved om Daesh, som har blitt utpekt av Taliban som fiende, skal få innpass i et Taliban-kontrollert distrikt som Kohistanat. Tilløp til Daesh-etableringer andre steder hvor Taliban har stått sterkt, eksempelvis i provinsen Logar, har relativt lett blitt slått ned av Taliban (Osman 2016a, s. 5). Taliban og Daesh synes å bekjempe hverandre i områder hvor Daesh har hatt en tilstedeværelse i Afghanistan, som eksempelvis i Nangarhar.⁹

Analytiker Borhan Osman ved Afghanistan Analysts Network (AAN) mener at utenlandske militante gruppers tilstedeværelse i deler av Afghanistan, feilaktig har blitt tolket og oppfattet som observasjoner av Daesh. Offisielle tjenestemenn, i blant annet Sar-e Pul-provinsen, har i nyhetsmedier uttalt seg på en slik måte, at det synes som om Daeshs fremvekst uten videre kan legges til grunn.¹⁰ Osman bekrefter at det har vært en økning av utenlandske militante, men mener at disse ikke er Daesh-grupperinger (Osman 2015, s. 4). En diplomatkilde som omtaler Daesh i detalj, viser heller ikke til tilstedeværelse av Daesh i Sar-e Pul (e-post juli 2016).

En stor andel av de væpnede grupperingene i provinsen, tilhører opprørsbevegelsen, men det finnes også kriminelle grupper som blant annet er knyttet til smugling av narkotika. I perioden fra 2009 til 2011 erklærte UN Office on Drugs and Crime (UNODC) Sar-e Pul-provinsen for opiumsfri, men dette er ikke tilfellet lengre i dag (UNODC 2011, s. 16).

I tillegg til Afghan Local Police (ALP),¹¹ finnes det flere andre myndighetsvennlige militser i Sar-e Pul (Ali 2015, s. 6; Bezhan & Rahmanyar 2015; Roggio 2015).¹² Også disse har stått bak menneskerettighetsbrudd; i første halvår av 2016 dokumenterte UNAMA to tilfeller av slike brudd som myndighetsvennlige militser stod bak (UNAMA & OHCHR 2016b, s. 86). Det finnes videre lokale myndighetspersoner med egne militsgrupper som håndhever sikkerheten, særlig i grisgrendte strøk. I mai 2015 tok eksempelvis flere hundre mennesker i

⁹ Daeshs tilstedeværelse i Afghanistan omtales nærmere i Landinfos notat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar (Landinfo 2016).

¹⁰ Afghan Analysts Network har ved flere anledninger tilbakevist påstander om at Daesh har tilstedeværelse i enkelte provinser, senest i november 2016, da det ble hevdet at Daesh sto bak en massakre i Ghor-provinsen (Osman 2016b).

¹¹ Afghan Local Police (ALP) ble opprettet i 2010 som følge av at sikkerhetssituasjonen ble dårligere i store deler av landet, med den hensikt at de skulle supplere sikkerhetsstyrkene. ALP opererer i rurale områder med store sikkerhetsutfordringer. Formelt er innenriksministeriet ansvarlig for gruppene, men i realiteten er det svært liten kontroll med dem.

¹² Slike militser blir blant annet kalt for *National Uprising Group* og *arbaki*. *Arbaki* er en afghansk betegnelse på en lokalt basert milits og brukes om ulike typer militser. Begrepet sier ingenting om hvilke allianser militsen har (om den eksempelvis støtter myndigheter eller opprørere), metoder, grad av brutalitet osv. Befolkningen i et gitt område kan oppleve *arbaki* som lojale forsvarere av lokalsamfunnet ved at de bekjemper kriminalitet og sørger for ro og orden. I andre tilfeller opptre militsene svært brutalt overfor sivilbefolkningen, og er ansvarlige for alvorlige menneskerettighetsbrudd, vold og kriminalitet. Ofte vil en *arbaki* være underlagt en lokal krigsherre eller kommandant (se blant annet Human Rights Watch sin rapport *Just Don't Call It a Militia* om dette fenomenet, selv om ikke Sar-e Pul-provinsen nevnes spesifikk her (HRW 2011; AAN 2017)).

Sar-e Pul til våpen for å beskytte sine landsbyer mot opprørere, fordi de angivelig var lei av å vente på at afghanske sikkerhetsmyndigheter skulle sørge for landsbyenes sikkerhet. Slike hendelser er imidlertid ofte organisert av lokale maktpersoner som ønsker å sikre sin innflytelse og det hersker tvil om denne nevnte hendelsen i mai 2015 hadde utgangspunkt i befolkningens brede lag eller hvorvidt det var konkrete maktpersoner som trakk i trådene (Ali 2015, s. 5-6).

Konfliktdynamikk og konfliktnivå i ulike distrikter

I 2015 ga analytiker Obai Ali¹³ (2015) ved AAN uttrykk for at sikkerhetssituasjonen de to siste årene hadde forverret seg i Sar-e Pul-provinsen, og at Taliban rykket nærmere provinssenteret. Ali pekte på at tilstedeværelse i Sar-e Pul-provinsen, gjør at Taliban både kan monitorere og gi støtte til opprørere i provinsene Balkh og Jawzjan.

I en analyse fra AAN (2017) fremheves Sar-e Pul-provinsen som et sårbart område, og konfliktbildet i provinsen beskrives som uoversiktlig. Hovedkonflikten står mellom afghanske myndigheter – afghanske sikkerhetsstyrker (ANSF) inkludert ALP og andre myndighetsvennlige militser – på den ene siden, og ulike opprørsgrupper på den andre siden. Men de lokale maktforholdene er også en viktig faktor for sikkerhetssituasjonen i provinsen, blant annet fordi lokale feider bidrar til at Taliban får innpass i de ulike distriktene. Et medlem av provinsrådet, Masuma Ramazan (som sitert i Ali 2015), har uttalt at konkurransen om offentlige stillinger mellom Jamiat og Jumbesh, har påvirket sikkerhetssituasjonen negativt, og videre at: «The government posts are exploited for personal interests by local strongmen, and this always intensifies the feud among local players».

Det er vekslende allianser og lojalitetsforhold gruppene imellom, og det er mange eksempler på at aktører har skiftet side i de ulike konfliktene som utspiller seg. I september 2013 mistet eksempelvis den tidligere distriktsguvernøren i Kohistanat sin plass som representant for Sar-e Pul-provinsen i overhuset av parlamentet. Etter dette gikk han aktivt ut og støttet Taliban, og begrunnet dette med at han etter fire år i Kabul, var lei av de korruperte myndighetene (Ali 2015).

I Sar-e Pul-provinsen har personer tilknyttet både ANA og i ALP, ved flere anledninger skiftet side og sluttet seg til opprørerne når situasjonen har tilspisset seg (Roggio 2015). I juli 2015 var det flere fra ALP, deriblant lederen av ALP-gruppa, som skiftet side og gikk over til Taliban i Kohistanat-distriktet. Disse skal angivelig ha hatt bånd til Taliban på et tidligere tidspunkt (Afghanistan Times 2015). I september 2016, i kjølvannet av kamper mellom Taliban og ANA, ble det rapportert (som vist til i Pajhwok Report 2016f) at elleve ANA-soldater, inkludert ledelsen, overgav seg til Taliban i Sozma Qala-distriktet. Guvernøren påstod at lederen for troppen hadde skiftet side, og også overgitt ANA-troppen til Taliban i Kohistanat-distriktet. Taliban avviste påstanden, og hevdet at ANA-troppen hadde blitt tatt til fange.

I 2015 tok opprørere kontroll over store områder i provinsen, og i 2016 har de hatt fokus på å beholde kontrollen. Det dreier seg om områder i de sørlige distriktene Kohistanat, Sangcharak og Sozma Qala. Opprørerne har i 2016 også gjort forsøkt på å ekspandere inn i ulike isolerte

¹³ Ali mener at konfliktdynamikken i Sar-e Pul-provinsen kan sammenliknes med situasjonen i provinsen Kunduz. For en utdyping av dette, se artikkelen *The 2015 Insurgency in the North: Case studies from Kunduz and Sar-e Pul provinces* (Ali 2015).

områder av provinsen – områder med minimal tilstedeværelse av afghanske sikkerhetsstyrker. Opprørernes vanlige angrepstaktikk er å angripe ANSF-kontrollposter, og dette forekommer særlig i de distriktene hvor opprørerne allerede har tilstedeværelse, som distriktene Sar-e Pul, Sayad og Sangcharak (internasjonal kilde, e-post 2016).

I september 2016 uttalte et medlem av provinsrådet, Mohammad Haikimi (som sitert i Sherzai 2016), at sikkerhetssituasjonen hadde forverret seg, særlige i deler av Sar-e Pul by og enkelte områder i distriktene Sangcharak og Sozma Qala. I slutten av november 2016 uttalte provinsens guvernør (som sitert i Ihsas 2016b), på en pressekonferanse i Mazar-i Sharif by i provinsen Balkh, at den nordlige delen av provinsen var utsatt for en massiv sikkerhetstrussel. Guvernøren appellerte til sentralmyndighetene om assistanse til å stå imot trusselen fra Taliban og andre opprørsgrupper. Guvernøren tallfestet antall opprørere i provinsen til mellom 3000-4000.

Det er rapportert at Taliban står bak flere kidnappinger i provinsen. Seks grensepolitivakter var i en uke ved utløpet av 2016 kidnappet ved Sar-e Pul by. De kidnappede ble frigitt den 2. januar 2017. Afghanske sikkerhetsstyrker aksjonerte da Taliban forsøkte å transportere de kidnappede personene til Kohistanat-distriktet (Pajhwok Afghan News 2017b).

Myndighetene arbeider med fredsprosesser i ulike områder av provinsen. Ifølge lokale tjenestemenn (som sitert i Pajhwok Afghan News 2016c) deltok rundt 100 opprørere i freds- og reintegreringsprosessen i 2016. I oktober 2016 overga eksempelvis om lag seksti talibanere seg, og i slutten av januar 2017 la åtte talibanere ned sine våpen, deriblant syv under kommando av Talibans skyggedistriktssjef i Kohistanat-distriktet (Pajhwok Afghan News 2017c).

Kohistanat-distriktet

I juli og august 2015 var det kamper mellom Taliban og afghanske sikkerhetsstyrker i Kohistanat-distriktet. Taliban tok kontroll over distriktet i juli, afghanske sikkerhetsstyrker gjenerobret distriktet i august, men tapte det igjen i oktober 2015. Siden oktober 2015 har Taliban kontrollert Kohistanat (Lead Inspector General for Overseas Contingency Operations 2016, s. 10). Det rapporteres om få sikkerhetshendelser etter at Taliban tok kontrollen.

Provinsguvernøren i Sar-e Pul har karakterisert (som sitert i Ihsas 2016b) Kohistanat-distriktet som Talibans senter for trening og utdanning. Han hevdet også at utenlandske terrorister lærer opp studenter i distriktet, og at rundt 60 selvmordsbombere skulle være forberedte. Ingen av disse opplysningene er bekreftet av andre uavhengige kilder.

Sayad-distriktet

Sayad-distriktet er etnisk dominert av usbekere, men har også vært ett av to (det andre er som nevnt Kohistanat) distrikter i provinsen som tradisjonelt har vært mest influert av Taliban (Ruttig 2012). Distriktet har vært kjent for både smugling av våpen og narkotika. Dette dreier seg om smugling fra Sayad-distriktet til pashtunske lommer lengre nord i provinsene Faryab og Balkh (internasjonal kilde, e-post 2016).

Ifølge en internasjonal kilde (e-post 2016) står ikke afghanske sikkerhetsstyrker sterkt i distriktssenteret i Sayad, og de forholder seg relativt passivt til opprørernes ekspansjon ellers i distriktet. Den internasjonale kilden mener likevel at opprørerne i løpet av høsten 2016 skal

ha mistet noe støtte i lokalbefolkningen, fordi opprørerne angivelig både har truet og presset familier som har familiemedlemmer i ALP, ut av distriktet.

Det forekommer at personer fra ALP skifter allianse i distriktet. I februar 2016 forlot eksempelvis fire ALP-ansatte kontrollpostene sine i distriktet, og gikk over til Talibans side (internasjonal kilde, e-post 2016).

Den 9. mars 2016 kidnappet Taliban 11 personer i Sayad-distriktet. Kidnappingen skjedde langs veistrekningen som fører til Sar-e Pul by. Dette området er ikke under Talibans kontroll, men landsbyer rundt støtter Taliban. En Taliban-kommandant med tilholdssted i Kohistanat-distriktet, uttalte (som sitert i Pajhwok Report 2016b) at de kidnappede støttet myndighetene og bidro i myndighetenes kamp mot Taliban. De kidnappede personene skal ha sluppet fri, men det ble ellers ikke rapportert om noen detaljer omkring hendelsen (Pajhwok Report 2016c).

Ulike myndighetsvennlige grupperinger opererer i Sayad-distriktet. I mai 2016 var det sammenstøt mellom to ulike ALP-grupper, utenfor tjeneste, som resulterte i flere døde. Antallet er ikke kjent. I september 2016 ble det rapportert om voldshendelser mellom ulike væpnede pro-myndighetsgrupperinger der fire ALP-ansatte og en sivil ble drept (internasjonal kilde, e-post 2016).

Det har vært kamper mellom Taliban og afghanske sikkerhetsstyrker i løpet av høsten 2016. I oktober erobret Taliban rundt 13 landsbyer i distriktet. Afghanske sikkerhetsstyrker skal ha gjenerobret rundt 10 av dem etter noen dager (Pajhwok Report 2016g). I november 2016 erobret Taliban flere landsbyer og områder, herunder Dara Band og Bazaar Kami, som ligger vest i distriktet. Det var kamper kun tre kilometer fra distriktssenteret. Talibans offensiv medførte blant annet at lederen for ALP ble drept, og det lokale politiet og sikkerhetspersonale forlot rundt 80 landsbyer. En ALP-ansatt skal ha blitt fanget og angivelig halshugget av Taliban (Pajhwok Afghan News 2016c; 2016f).

Sangcharak-distriktet

Det var i juni 2016 flere sikkerhetshendelser i Sangcharak-distriktet. Som en respons på at Talibans skyggeguvernør i Balkab-distriktet ble arrestert, blokkerte talibanere veien mellom distriktene Sangcharak og Balkhab, og kidnappet 17 sivile. De kidnappede ble sluppet fri etter kort tid, men sikkerhetssituasjonen langs veien har vært ustabil også etter denne hendelsen (internasjonal kilde, e-post 2016).

I juli 2016 gjennomførte opprørere et selvmordsangrep i Sangcharak mot representanter for Jamiat-e-Islami. Provinguvernøren hevdet (som sitert i Noori 2016) at angrepet var målrettet, og at målet var kommandant Haji Rahim, som overlevde angrepet. Ingen har så langt påtatt seg ansvaret for angrepet. Jamiat-e-Islami, som støtter afghanske myndigheter, skal ha kontroll i flere områder i Sangcharak-distriktet.

I august 2016 var det kraftige kamper i distriktet. Taliban erobret tre landsbyer (TOLONews 2016). Området er avsidesliggende og isolert, og afghanske sikkerhetsstyrker har problemer med å nå området uten luftstøtte. I dagene etter Talibans erobringer, gjennomførte sikkerhetsstyrkene en operasjon i distriktet. Sikkerhetsstyrkenes målsetting var, ifølge provinsguvernøren (som sitert i Pajhwok Report 2016e), å gjenerobre områder. Høsten 2016 var det derimot relativt rolig i distriktet.

Det har vært kamper mellom Taliban og afghanske sikkerhetsstyrker i Sangcharak-distriktet i begynnelsen av januar 2017. Taliban skal blant annet ha angrepet tre av sikkerhetsstyrkenes kontrollposter (Pajhwok Afghan News 2017).

Sozma Qala-distriktet

Også i dette distriktet utspilles kampen mellom opprørere og afghanske sikkerhetsstyrker. I perioder forsøker opprørere å ekspandere, mens afghanske sikkerhetsstyrker prøver å motvirke ekspansjonen (internasjonal kilde, e-post 2016).

Det ble i 2016 rapportert at opprørere kontrollerte områder sør i distriktet. I mai 2016 angrep de flere ANP-kontrollposter, sannsynligvis i et forsøk på å utvide sin territorielle kontroll i distriktet. Angrepene ble imøtegått av afghanske sikkerhetsstyrker, som igangsatte en klareringsoperasjon (internasjonal kilde, e-post 2016).

Distriktene Balkhab og Gosfandi

Det foreligger lite detaljer om sikkerhetssituasjonen i disse to distriktene. Som tidligere nevnt, ble det ikke registrert noen sikkerhetshendelser i Balkhab-distriktet, og kun én hendelse i Gosfandi-distriktet i perioden 1. september 2015 til 31. mai 2016 (anonym kilde med Afghanistans sikkerhetssituasjon som spesialfelt, som gjengitt i EASO 2016b, s. 158). I august 2016 skal sikkerhetsstyrkene ha gjennomført aksjoner i Gosfandi-distriktet, men det foreligger lite detaljer om hendelsene (Pajhwok Report 2016e).

Situasjonen i Sar-e Pul-distriktet og provinshovedstaden Sar-e Pul by

I 2015 hevdet analytikeren Ali (2015) ved AAN at Taliban hadde etablert en base i et område som ligger like utenfor Sar-e Pul bygrense, og kun ti kilometer fra provinsguvernørens kontor. Fra basen skal Taliban angivelig ha planlagt angrep mot afghanske sikkerhetsstyrkers baser i Sar-e Pul by. Shermaha-området domineres av fjellandskap, og har rundt 200 landsbyer hvor majoriteten av innbyggerne er etniske arabere. Taliban-lederne i området skal, ifølge lokale kilder (som sitert i Ali 2015), være lokalbefolkning og lokale makthavere, som har blitt provosert av myndighetenes ineffektivitet og maktmisbruk.

Ut fra informasjonen som foreligger, er det Landinfos oppfatning at opprørere har relativt sterk tilstedeværelse i flere områder av Sar-e Pul-distriktet. Dette er ofte områder som ligger isolert til i grigrendte strøk i distriktet. Det rapporteres blant annet at opprørere angivelig skal ha kontroll over områder nordøst i distriktet (internasjonal kilde, e-post 2016). Slik Landinfo forstår tilgjengelig informasjon, er opprørerne ikke tilstede i provinshovedstaden.

Trusselbildet mot provinshovedstaden Sar-e Pul by ble i 2016 vurdert som lav av en internasjonal kilde. Ifølge kilden, skal opprørere være tilstede rundt 30-40 kilometer fra byen, og afghanske sikkerhetsstyrkers stilling i byen er angivelig solid (internasjonal kilde, e-post 2016). Landinfo er ikke kjent med informasjon som tilsier at opprørere har forsøkt å ta kontroll over provinshovedstaden i løpet av 2016.

Det var to selvmordsaksjoner i Sar-e Pul by i 2016; en i september og en i november. Begge aksjonene, som var rettet mot provinsguvernøren, ble avverget ved at afghanske sikkerhetsstyrker stoppet selvmordsbombere. En internasjonal kilde (e-post 2016) vurderer hendelsene som målrettede angrep mot provinsguvernøren.

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

Afghanske sikkerhetsstyrker gjennomførte operasjoner rettet mot enkelte landsbyer i distriktet, eksempelvis i mai 2016, da ANSF tok kontrollen over landsbyen Sar Takhta, som ligger i et område med sterk tilstedeværelse av opprørere. Det er ventet at opprørere igjen vil innta landsbyen dersom ikke afghanske sikkerhetsmyndigheter øker sin tilstedeværelse permanent i området (internasjonal kilde, e-post 2016).

Veisikkerhet

Hovedveien mellom Sar-e Pul by og Shiberghan by i Jawzjan-provinsen, har tradisjonelt vært under press fra opprørere (Pajhwok Report 2016d). Det rapporteres at opprørere er særlig aktive i Imam Jafar-området, som ligger langs veistrekningen i Sar-e Pul-distriktet (internasjonal kilde, e-post 2016). Opprørere gjennomfører angrep mot ANSF-kontrollposter og konvoier, og ved enkelte anledninger setter de opp illegale veisperringer og avhører passasjerer for å avdekke eventuelle forbindelser til myndighetene (internasjonal kilde, e-post 2016).

Opprørere benytter også veibomber (IED/improvised explosive device) langs veinettet. I august 2016 eksploderte en IED i Sayidabad-området i Sar-e Pul-distriktet.

Det var i mai 2016 kamper langs hovedveien mellom provinsene Sar-e Pul og Jawzjan. Visepresident Abdul Rashid Dostum engasjerte seg personlig, og ledet en militæroperasjon for å bedre veisikkerheten langs strekningen. Operasjonen startet i utkanten av Shiberghan by, provinshovedstaden i Jawzjan. Deretter skal angivelig fem distrikter i Jawzjan-provinsen, deriblant minst 40 landsbyer, ha blitt rensket for Taliban. Operasjonen fortsatte langs hovedveien til Sar-e Pul by (Pajhwok Report 2016d).

Sivile tap og skader som følge av konfliktrelatert vold

Hva gjelder sivile tap på grunn av konfliktrelatert vold, har ikke Landinfo tilgang til informasjon som gir full oversikt over sivile skader og tap som følge av konfliktrelatert vold i Sar-e Pul-provinsen og provinsens distrikter spesielt. UNAMA, som er den mest etterrettelige kilden på området, men differensierer i sine rapporter bare mellom regioner.

Ifølge UNAMA var det i den nordlige regionen, som omfatter provinsene Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan og Sar-e Pul, en økning på 58 prosent i registrerte sivile tap (drepte og skadde) fra 2015 til 2016, fra henholdsvis 862 (hvorav 298 drept og 564 skadde) til 1362 personer. Av det totale antall sivile skader i 2016, var det 384 drepte og 978 skadde (UNAMA & OHCHR 2017, s. 12, 21).

En diplomatkilde (e-post 2016) som har god kjennskap til regionen og UNAMAs arbeid, estimerer at i underkant av 9 prosent – det vil si rundt 45 personer – av UNAMAs registrerte sivile tap i den nordlige regionen, var i Sar-e Pul-provinsen.

Kryssild utgjør en risiko for sivilbefolkningen, hvilket også bekreftes av UNAMAs rapportering. I likhet med det generelle konfliktmønstret og situasjonen i store deler av landet, er det i den nordlige regionen en økning i antall sivile tap som følge av kryssild. Mens 261 personer ble rammet i kryssild i 2015, var antallet steget til 446 personer i de første seks månedene i 2016 (UNAMA & OHCHR 2017, s. 50). Den 28. mai 2016 ble eksempelvis 14 sivile skadet av artilleri som ble avfyrt av ANA under et sammenstøt med opprørere i Sozma Qala-distriktet (UNAMA & OHCHR 2016b, s. 39).

I motsetning til majoriteten av regionene i landet, hvor det er en nedgang i sivile tap som følge av IEDer, var det en økning i den nordlige regionen fra 2015 til 2016. Mens 221 personer ble rammet av IEDer i 2015, var antallet steget til 415 personer i 2016 (UNAMA & OHCHR 2017, s. 65). I september 2016 ble eksempelvis to barn drept da en bombe eksploderte nær en kontrollpost i Imam Jafar-området i Sar-e Pul-distriktet, langs veien mellom Sar-e Pul by og provinsen Jawzjan (Pajhwok Afghan News 2016b).

UNAMA har, som tidligere nevnt, dokumentert to hendelser der pro-myndighetsmilitser i Sar-e Pul-provinsen har forårsaket sivile tap.¹⁴ Den 16. mai 2016 ble to menn i Sangcharak-distriktet drept av en slik milit. Ifølge UNAMA ble mennene feilaktig mistenkt for å sympatisere med opprørere. UNAMA gir ingen detaljer om den andre hendelsen (UNAMA & OHCHR 2016b, s. 86).

I henhold til UNAMA (2017, s. 74) ble totalt 82 sivile hazaraer kidnappet i Afghanistan i 2016. Dette var en nedgang sammenliknet med 2015.^{15 16}

I første halvdel av 2016, dokumenterte UNAMA to hendelser med kidnappinger av hazaraer i Sar-e Pul-provinsen. En av hendelsene skjedde 1. juni 2016, da opprørere stoppet to biler i et Taliban-kontrollert område i Sangcharak-distriktet, og 22 personer – alle etniske hazaraer – ble kidnappet. Samtlige ble sluppet fri den 17. juni 2016. Bakgrunnen for kidnappingen skal, i henhold til UNAMAs kilder, ha vært å presse provinsmyndighetene til å løslate en Taliban-kommandant som satt i myndighetenes varetekt (UNAMA & OHCHR 2016b, s. 65). UNAMA gir ingen detaljer angående den andre nevnte kidnappingen av hazaraer.

Den 24. september 2016 skal en gruppe, som UNAMA omtaler som «self-identified Daesh-fighters»¹⁷, ha kidnappet og drept tre etniske hazaraer i Sar-e Pul-provinsen. UNAMA gir ingen detaljer omkring hendelsen, om grupperingen, eller om hvor det skjedde (UNAMA & OHCHR 2017, s. 87). Landinfo kjenner ikke til hendelsen gjennom andre kilder.

¹⁴ Ifølge UNAMA er flertallet av hendelsene som forårsaker sivile tap, knyttet til aksjoner utført av pro-myndighetsmilitser i den nordlige delen av Afghanistan. I første halvdel av 2016 dokumenterte UNAMA 38 slike hendelser i den nordlige regionen, hvorav 24 hendelser hadde forekommet i Fayrab-provinsen, 6 hendelser i Jawzjan provinsen, 3 hendelser i både Samangan-provinsen og i Balkh-provinsen, samt 2 hendelser, som nevnt, i Sar-e Pul-provinsen (UNAMA & OHCHR 2016, s. 86).

¹⁵ UNAMA (2016a, s. 49) opplyser i sin årsrapport for 2015 at til sammen 146 hazaraer ble bortført i 20 ulike hendelser. I årsrapporten for 2016 skriver UNAMA (2017, s. 74) imidlertid at det til sammen ble bortført 224 hazaraer i 25 ulike hendelser i 2015. Landinfo er ikke kjent med årsaken til denne diskrepansen.

¹⁶ Den 1. april 2015 ble det meldt at 13 hazaraer hadde blitt kidnappet av Taliban i Balkhab-distriktet. Alle ble løslatte i løpet av samme måned. Ifølge analytiker Qayoom Surousch (2015) i AAN fremstår bakgrunnen for kidnappingene som uklar. Medlemmer av provinsrådet har imidlertid hevdet ovenfor AAN at kidnappingene ble initiert av Talibans skyggeguvernør i distriktet, som selv er av etnisiteten hazara (Surousch 2015).

¹⁷ UNAMA referer til «self-identified Daesh-fighters» i tilfeller der antimyndighets-opprørere påstår å være Daesh, men hvor det ikke er noe faktisk informasjon som tilsier at det finnes en forbindelse til Daesh i Nangarhar, Irak og/eller Syria (UNAMA & OHCHR 2017, s. 85).

Informasjon om forhold for sivilbefolkningen i områder med høy opprørstilstedeværelse

De fleste kildene er samstemte om at sivilbefolkningen utsettes for større fare om de oppholder seg i områder med pågående kamper og der territoriell kontroll ikke er avklart, enn i områder uten kamphandlinger. Dette til tross for at partene i den væpnede konflikten i hovedsak retter angrep direkte mot hverandre. Utover dette er det generelt vanskelig å få en god oversikt over hvordan de ulike opprørsgruppenes tilstedeværelse påvirker dagliglivet for sivilbefolkningen i Sar-e Pul. Det finnes kun bruddstykker av tilgjengelig informasjon, og denne informasjonen er ikke alltid oppdatert. Landinfo mener uansett at den begrensede informasjonen gir en indikasjon på hvordan situasjonen fortoner seg for sivilbefolkningen.

I mars 2016 uttrykte lokale innbyggere i Sar-e Pul-provinsen bekymring (som sitert i Pajhwok Report 2016a) over en forverret sikkerhetssituasjon. De lokale kildene trakk særlig frem at høytstående tjenestemenn var fraværende fra embetene sine, og at denne situasjonen hadde vedvart over tid. De viste blant annet til at både provinsguvernøren og politimesteren på det gitte tidspunktet hadde vært utenfor provinsen i over en måned. Kildene var bekymret for at fraværet av offentlige tjenestemenn ville bidra til en forverring av sikkerhetssituasjonen.

I mai 2016, som tidligere nevnt, ledet visepresident Dostum en militæroperasjon for å bedre veisikkerheten mellom provinsene Sar-e Pul og Jawzjan. Innbyggerne i Syedabad-området i utkanten av Sar-e Pul by, et område som ligger nær veien, hevdet (som sitert i Ihsas 2016a) at enkelte lokale kommandanter med tilknytning til visepresident Dostum, tvang dem til å kjempe på deres side mot Taliban. De lokale innbyggerne beskrev seg selv som å være en del av et lokalt opprør som støttet guvernøren og afghanske sikkerhetsstyrker, men at de allikevel ble trakassert av andre lokale kommandanter.

I november 2016, som tidligere nevnt, var det harde kamper mellom Taliban og afghanske sikkerhetsstyrker i flere områder i Sayad-distriktet. En beboer i området opplyste til Pajhwok Afghan News (2016f), at mange av innbyggerne opplevde området som så utrygt at de valgte å forlate hjemmene sine.

Landinfo har ikke funnet oppdatert informasjon om skoler i provinsen, men mener det er sannsynlig at undervisningen ved skoler i Kohistanat-distriktet kan ha blitt forandret etter at Taliban overtok kontrollen av distriktet i 2015.

I 2015 hevdet lederen for departementet for kvinner i Sar-e Pul-provinsen (som sitert i Ali 2015) at kvinnene i provinsen ikke lenger var interesserte i å arbeide som offentlige ansatte på grunn av trusler fra opprørerne. Hun uttrykte samtidig bekymring for kvinners stilling generelt i provinsen, og mente at selv ikke hun – som leder av et departement – var trygg nok til å kunne «raise her voice in public».

Det forekommer sporadiske meldinger fra Sar-e Pul-provinsen om kvinner som har blitt utsatt for vold. Pajhwok Afghan News (2016a) siterte i august 2016 provinsguvernørens talsmann som hevdet at Taliban hadde drept en 19 år gammel kvinne i Kohistanat-distriktet. Kvinnens mann skal ha arbeidet i Iran, mens kvinnen angivelig ble offer for familievold da hun bodde i svigerforeldrenes hjem. Kvinnen oppsøkte politiet i Sayad-distriktet, som henviste henne til et krisesenter («women's shelter»), hvor hun oppholdt seg i seks måneder. Kvinnen ble deretter hentet på krisesenteret av sin bror, som skal ha gitt uttrykk for å støtte sin søster. Han førte henne til Kohistanat-distriktet hvor hun ble skutt, angivelig som følge av en avgjørelse bestemt av et lokalt råd. Taliban har ikke uttalt seg om hendelsen. Guvernørens talsmann hevdet at kvinnen ble drept som følge av å ha rømt hjemmefra.

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

UNAMA omtaler hendelsen ovenfor som straff påført kvinner av parallelle justisstrukturer for såkalte moral-kriminalitet («punishments by parallel justice structures imposed on women for so-called ‘moral crimes’»). UNAMA fremhever også en hendelse den 1. august 2016 i Kohistanat-distriktet, hvor det skal ha blitt utstedt straff om offentlig pisking for upassende samkjøring på motorsykel. UNAMA gir ingen detaljerte opplysninger om de to nevnte hendelsene (UNAMA & OHCHR 2017, s. 77).

I desember 2016 ble en kvinne drept i landsbyen Lati, i utkanten av Sar-e Pul by. Landsbyen skal være under Taliban-kontroll (Pajhwok Afghan News 2016e). TOLONews meldte om at væpnede menn, assosiert med Taliban, hadde halshugget («beheaded») kvinnen, fordi hun hadde besøkt byen alene uten følge av sin ektefelle (Hussaainkhail 2016). Pajhwok Afghan News (2016e) meldte at kvinnen var drept med kniv, altså ikke halshugget som TOLONews hevdet. Det ble også vist til to ulike årsaker for drapet. Den ene var at kvinnen ble drept av Taliban fordi hun hadde vært på besøk i et myndighetskontrollert område, og at noen hadde kontaktet Taliban og anklaget henne for å gi opplysninger om Taliban til myndighetene. Taliban, som aviste anklagene om å stå bak drapet, hevdet på den andre siden at kvinnen ble drept på grunn av private anliggender.

Hendelsene ovenfor viser at det ofte er vanskelig med sikkerhet å stadfeste hva som har skjedd, hvem som er ansvarlig, og bakgrunnen for hendelsen. Svært ofte er det ulike oppfatninger av hva som har skjedd. Hendelsene kan dreie seg om lokal dynamikk og lokale konflikter, men gis en annen presentasjon i nyhetsmedier. Det er med andre ord vanskelig å fastslå om hendelsen har opprinnelse i den væpnede konflikten i landet, eller om det er andre forhold som ligger til grunn.

Internt fordrevne (IDPer)

Både ekstern og intern forflytning har funnet sted i stor skala i provinsen, som et resultat av konflikt. Samtidig er de bebodde områdene i provinsen også sårbare for naturkatastrofer, som tørke og flom,¹⁸ skred og jordskjelv (USAID 2013, s. 3).

Når det gjelder internt fordrevne som følge av konflikten i landet, var det mellom 14 000 og 25 500 IDPer registrert i provinsen ved utgangen av 2015, i henhold til FNs høykommissær for flyktninger (som gjengitt i Amnesty International 2016, s. 15).

Slik OCHA benytter tallene på internt fordrevne, forstår Landinfo det dithen at registreringene er utført av organisasjoner som arbeider med IDPer, og utføres på stedet familiene flykter til (OCHA 2016). Dette kan innebære at personer som har flyktet til områder der organisasjoner ikke opererer, ikke har blitt registrert. Det samme vil trolig være tilfelle for de som tar opphold hos familier eller bekjente, og som av den grunn ikke oppsøker organisasjoner for humanitær støtte.

Ifølge OCHA (2017) ble det i perioden mellom begynnelsen av januar 2016 til midten av januar 2017 registrert i overkant av 5600 personer som hadde blitt fordrevet fra hjemmene

¹⁸ I løpet av året 2011 forårsaket mangel på nedbør dårlige avlinger, hvilket medførte et dårlig år for befolkningen i Sar-e Pul. Tørken rammet innhøstingen av hvete og andre avlinger (inkludert varer dyrket for salg), og reduserte matsikkerheten for befolkningen. Våren 2012 var situasjonen derimot det motsatte; det regnet så mye at det skapte flom i mai 2012, hvilket ødela hus og avlinger over visse deler av provinsen (USAID 2013, s. 3).

sine (*Province of Origin*) i Sar-e Pul. Samtidig ble det registret at over 4800 personer (*Province of Displacement*) hadde tatt opphold i provinsen.

Majoriteten av internt fordrevne i Sar-e Pul-provinsen tok opphold i provinshovedstaden. Det ble i nevnte periode registrert 679 personer fra Sangcharak, 623 personer fra Sayad, 448 personer fra Kohistanat, 147 personer fra Sozma Qala og 21 personer fra Gosfandi (OCHA 2017).

En del IDPer reiser ut av Sar-e Pul-provinsen, blant annet til andre nærliggende befolkningssentre som Shiberghan og Mazar-e Sharif, men også til Kabul (OCHA 2017).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- AAN, dvs. Afghanistan Analysts Network (2017, 27. januar). What to Watch? Key issues to follow in Afghanistan in 2017. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/what-to-watch-key-issues-to-follow-in-afghanistan-in-2017/> [lastet ned 30. januar 2017]
- Afghanistan Times (2015, 27. juli) ALP members defect to Taliban i Sar-i-Pul. *Afghanistan Times*. Tilgjengelig fra <http://afghanistantimes.af/alp-members-defect-to-taliban-in-sar-i-pul/> [lastet ned 4. januar 2017].
- Ali, O. (2015, 4. juni). The 2015 Insurgency in the North: Case studies from Kunduz and Sar-e Pul provinces. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/the-2015-insurgency-in-the-north-case-studies-from-kunduz-and-sar-e-pul-provinces/> [lastet ned 4. januar 2017]
- Amnesty International (2016, 31. mai). Afghanistan: "My children will die this winter." *Afghanistan's broken promise to the displaced*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/4017/2016/en/> [lastet ned 30. januar 2017]
- Bezhan, F. & Rahmanyar, A. (2015, 6. mai). Afghan Villagers Rise Up Against Militant. *Radio Free Europe/Radio Liberty*. Tilgjengelig fra <http://www.rferl.org/a/afghanistan-villagers-rise-up-militants/26998254.html> [lastet ned 4. januar 2017]
- Bjelica, J. (2015, 18. november). «One Year's Result is not a trend»: the 2015 opium cultivation decrease. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/one-years-result-is-not-a-trend-the-2015-opium-cultivation-decrease/> [lastet ned 20. desember 2016]

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

- EASO (2016a, januar). *Afghanistan. Security situation*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/EASO-COI-Afghanistan_Security_Situation-BZ0416001ENN_FV1.pdf [lastet ned 27. januar 2017]
- EASO (2016b, november). *Afghanistan. Security Situation*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra ECOI http://www.ecoi.net/file_upload/90_1479191564_2016-11-09-easo-afghanistan-security-situation.pdf [lastet ned 27. januar 2017]
- Giustozzi, A. (2012, desember). *The Resilient Oligopoly: A Political-Economy of Northern Afghanistan 2001 and Onwards*. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit. Tilgjengelig fra http://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1213E-Resilient-Oligopoly-IP-Dec-2012_17-Jan.pdf [lastet ned 20. januar 2017]
- Giustozzi, A. & Reuter, C. (2011, april). *The Insurgents of the Afghan North – The rise of the Taliban, the self-abandonment of the Afghan government and the effects of ISAF's 'capture-and-kill campaign'*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra <http://aan-afghanistan.com/uploads/AAN-2011-Northern-Insurgents.pdf> [lastet ned 2. januar 2016]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2011). *Just Don't Call It a Militia*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/afghanistan0911webwcover.pdf> [lastet ned 20. januar 2017]
- Hussaainkhail, F. (2016, 27. desember). Armed Men Linked to Taliban 'Behead' Woman in Sar-e Pul. *TOLONews*. Tilgjengelig fra <http://www.tolonews.com/afghanistan/armed-men-linked-taliban-behead-woman-sar-e-pul> [lastet ned 20. januar 2017]
- Ihsas, Z. (2016a, 17. mai). Sar-i-Pul residents say they are forced into fighting. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/05/17/sar-i-pul-residents-say-they-are-forced-fighting> [lastet ned 4. januar 2017]
- Ihsas, Z. (2016b, 26. november). 'Daesh, Taliban coordinate attacks in Sar-i-Pul'. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/11/26/%E2%80%98daesh-taliban-coordinate-attacks-sar-i-pul%E2%80%99> [lastet ned 4. januar 2017]
- Johnson, C.G., Karokhail, M. & Amiri, R. (2016, 7. april). *The Islamic State in Afghanistan: Assessing the Threat*. Washington D.C.: United States Institute of Peace. Tilgjengelig fra <http://www.usip.org/sites/default/files/PB202-The-Islamic-State-in-Afghanistan-Assessing-the-Threat.pdf> [lastet ned 20. januar 2017]
- Landinfo (2015, 27. januar). *Afghanistan: Ajristan-distriktet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3062/1/3062_1.pdf [lastet ned 20. desember 2016]
- Landinfo (2016a, 13. oktober). *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/3442/1/3442_1.pdf [lastet ned 20. desember 2016]
- Lead Inspector General for Overseas Contingency Operations (2016). *Operation Freedom's Sentinel. Report to the United States Congress. April 1, 2016 – June 30, 2016*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra http://www.dodig.mil/IGInformation/archives/LIG_OCO_OFS_June2016_Gold_5082.pdf [lastet ned 3. januar 2016]
- McNally, Lauren & Bucala, Paul (2015, mars). *The Taliban resurgent: Threats to Afghanistan's security*. Washington D.C.: Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra <http://www.understandingwar.org/sites/default/files/AFGH%20Report.pdf> [lastet ned 20. desember 2016]
- Minority Rights Group (u.å.). *Afghanistan – Aimaq*. London: Minority Rights Group. Tilgjengelig fra <http://minorityrights.org/minorities/aimaq/> [lastet ned 8. januar 2017]
- MRRD, dvs. Ministry of Rural Rehabilitation and Development (u.å.). *Sar-e Pul Provincial Profile*. Kabul: Islamic Republic of Afghanistan. Tilgjengelig fra

Respons **Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul**

<http://web.archive.org/web/20101007182630/http://www.mrrd.gov.af/nabdp/Provincial%20Profiles/Sar-e-Pul%20PDP%20Provincial%20profile.pdf> [lastet ned 20. desember 2016]

- Noori, E. (2016, 6. juli). 4 killed as bomber hits Jamiat commander's car in Sar-e Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/07/06/4-killed-bomber-hits-jamiat-commander%E2%80%99s-car-sar-i-pul> [lastet ned 4. januar 2017]
- OCHA, dvs United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2014, april). *Sar-e Pul Province District Atlas*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/Sar-e-Pul_0.pdf [lastet ned 20. januar 2017]
- OCHA (2015, 26. august). *Afghanistan: Population Estimate for 2015*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra https://www.humanitarianresponse.info/en/system/files/documents/files/afg_mm_population_aug2015_a3.pdf [lastet ned 19. januar 2017]
- OCHA (2016, 11. juli). *IDP Coordination Meeting minutes (Draft) Eastern Region – Jalalabad*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra https://www.humanitarianresponse.info/en/system/files/documents/files/idptf_operational_agencies_meeting_draft_minutes_-_11_july.pdf [lastet ned 2. februar 2017]
- OCHA (2017, 16. januar). *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 29 January 2017)*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> [lastet ned 2. februar 2017]

Dette er et interaktivt kart. Landinfo hentet ut informasjon 2. februar 2017.

- Osman, B. (2015, 12. februar). The Shadows of 'Islamic State' in Afghanistan: What threat does it hold? *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/the-shadows-of-islamic-state-in-afghanistan-what-threat-does-it-hold/> [lastet ned 20. januar 2017]
- Osman, B. (2016a, 27. september). Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub? *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/descent-into-chaos-why-did-nangarhar-turn-into-an-is-hub/> [lastet ned 20. januar 2017]
- Osman, B. (2016b, 23. november). Carnage in Ghor: Was Islamic State the perpetrator or was it falsely accused? *Afghanistan Analyst Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/carnage-in-ghor-was-islamic-state-the-perpetrator-or-was-it-falsely-accused/> [lastet ned 20. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (u.å.). Background Profile Sar-e Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-sar-i-pul-province> [lastet ned 20. desember 2016]
- Pajhwok Afghan News (2016a, 1. august). Taliban execute young woman over fleeing home. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/08/01/taliban-execute-young-woman-over-fleeing-home> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016b, 20. september). Children among 4 killed in Sar-i-Pul violence. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/09/20/children-among-4-killed-sar-i-pul-violence> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016c, 17. oktober). 62 insurgents join peace drive in Sar-i-Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/10/17/62-insurgents-join-peace-drive-sar-i-pul> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016d, 8. november). Taliban behead ALP man in captivity in Sar-e Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/11/08/taliban-behead-alp-man-captivity-sar-i-pul> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2016e, 26. desember). Taliban accused of killing woman in Sar-i-Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/12/26/taliban-accused-killing-woman-sar-i-pul> [lastet ned 5. januar 2017]

Respons **Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul**

- Pajhwok Afghan News (2016f, 19. november). Taliban closing in on Sar-i-Pul's Sayad district. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/11/19/taliban-closing-sar-i-pul%E2%80%99s-Sayad-district> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2017a, 1. januar). 5 militants killed, 8 injured in Sar-i-Pul clash. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra http://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=472844 [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2017b, 2. januar). 6 border police released from Taliban in Sar-i-Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2017/01/02/6-border-police-released-taliban-sar-i-pul> [lastet ned 3. januar 2017]
- Pajhwok Afghan News (2017c, 22. januar). 8 insurgents join peace process in Sar-i Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2017/01/22/8-insurgents-join-peace-process-sar-i-pul> [lastet ned 27. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016a, 5. mars). Man beheaded amid growing insecurity in Sar-i-Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/03/05/man-beheaded-amid-growing-insecurity-sar-i-pul> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016b, 9. mars). Taliban kidnap 11 'pro-gov' civilians in Sar-i-Pul. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/03/09/taliban-kidnap-11-%E2%80%98pro-gov%E2%80%99-civilians-sar-i-pul> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016c, 12. mars). 11 kidnapped passengers freed in Sar-i-Pul; says official. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/03/12/11-kidnapped-passengers-freed-sar-i-pul-says-official> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016d, 9. mai). 35 Taliban killed, 40 wounded on highway: Dostum. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/05/09/35-taliban-killed-40-wounded-highway-dostum> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016e, 30. august). 2 senior security officials dismissed: Sar-i-Pul governor. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/08/30/2-senior-security-officials-dismissed-sar-i-pul-governor> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016f, 4. september). Commander among 11 ANA troops surrender to Taliban. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/09/04/commander-among-11-ana-troops-surrender-taliban> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016g, 19. oktober). Many Sayad villages cleared of militants. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/10/19/many-Sayad-villages-cleared-militants> [lastet ned 4. januar 2017]
- Pajhwok Report (2016h, 2. november). Taliban seize many in Sar-i-Pul villages abandoned by police. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/11/02/taliban-seize-many-sar-i-pul-villages-abandoned-police> [lastet ned 4. januar 2017]
- Roggio, B. (2015, 28. juli). Taliban overruns another district in northern Afghanistan. *Long War Journal*. Tilgjengelig fra <http://www.longwarjournal.org/archives/2015/07/taliban-overruns-another-district-in-northern-afghanistan.php> [lastet ned 5. januar 2017]
- Ruttig, T. (2012, 9 februar). Protests and Factional Conflict in Sarepul. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <http://www.afghanistan-analysts.org/protests-and-factional-conflict-in-sarepul/> [lastet ned 3. januar 2017]
- Salahuddin, S. (2010, 3. november). Taliban foothold grows in Afghan North: governor. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-security-north-idUSTRE6A23PY20101103> [lastet ned 16. januar 2017]
- Shaw, T. (2010, mai). *Afghanistan Livelihood Trajectories: Evidence from Sar-i-Pul*. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit. Tilgjengelig fra <http://areu.org.af/wp->

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

[content/uploads/2016/02/1026E-Afghanistan-Livelihood-Trajectories-Evidence-from-Saripul-CS-2010.pdf](#) [lastet ned 20. januar 2017]

- Sherzai, H.R. (2016, 24. september). Woman, 2 police, tribal elder killed in fresh violence. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <http://www.pajhwok.com/en/2016/09/24/woman-2-police-tribal-elder-killed-fresh-violence> [lastet ned 4. januar 2017]
- Suroush, Q. (2015, 24. april). Hazaras in the Crosshairs? A scrutiny of recent incidents. *Afghanistan Analyst Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/hazaras-in-the-crosshairs-a-scrutiny-of-recent-incidents/> [lastet ned 20. januar 2017]
- Thomas, V., Azizi, M.A. & Ghafoori, I. (2013, desember). *Water rights and conflict resolution processes in Afghanistan: The case of the Sar-i-Pul sub-basin*. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit. Tilgjengelig fra <http://reliefweb.int/report/afghanistan/water-rights-and-conflict-resolution-processes-afghanistan-case-sar-i-pul-sub> [lastet ned 20. januar 2017]
- TOLONews (2016, 23. august). Sar-e Pul's Sancharak Under Taliban Threat. *TOLONews*. Tilgjengelig fra <http://www.tolonews.com/afghanistan/sar-e-pul%E2%80%99s-sancharak-under-taliban-threat> [lastet ned 3. januar 2017]
- UNAMA & OHCHR, dvs. United Nations Assistance Mission in Afghanistan & Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (2016a, februar). *Afghanistan. Annual report 2015. Protection of civilians in armed conflict*. Kabul: UNAMA. Tilgjengelig fra http://unama.unmissions.org/sites/default/files/poc_annual_report_2015_final_14_feb_2016.pdf [lastet ned 20. januar 2017]
- UNAMA & OHCHR (2016b, juli). *Afghanistan. Midyear report 2016. Protection of civilians in armed conflict*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra http://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2016_final_rev.1-9sept.pdf [lastet ned 12. januar 2017]
- UNAMA & OHCHR (2017, februar). *Afghanistan. Protection of Civilians in Armed Conflict. Annual Report 2016*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1486385735_protection-of-civilians-in-armed-conflict-annual-report-2016-feb2017.pdf [lastet ned 10. februar 2017]
- UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2011, desember). *Afghanistan. Opium Suiurvey 2011*. Kabul: UNODC. Tilgjengelig fra http://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/Afghanistan_opium_survey_2011_web.pdf [lastet ned 11. januar 2017]
- USAID (2013). *Transitional Shelters Sar-e Pul*. Washington D.C.: USAID. Tilgjengelig fra http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00KKVM.pdf [lastet ned 20. desember 2016]

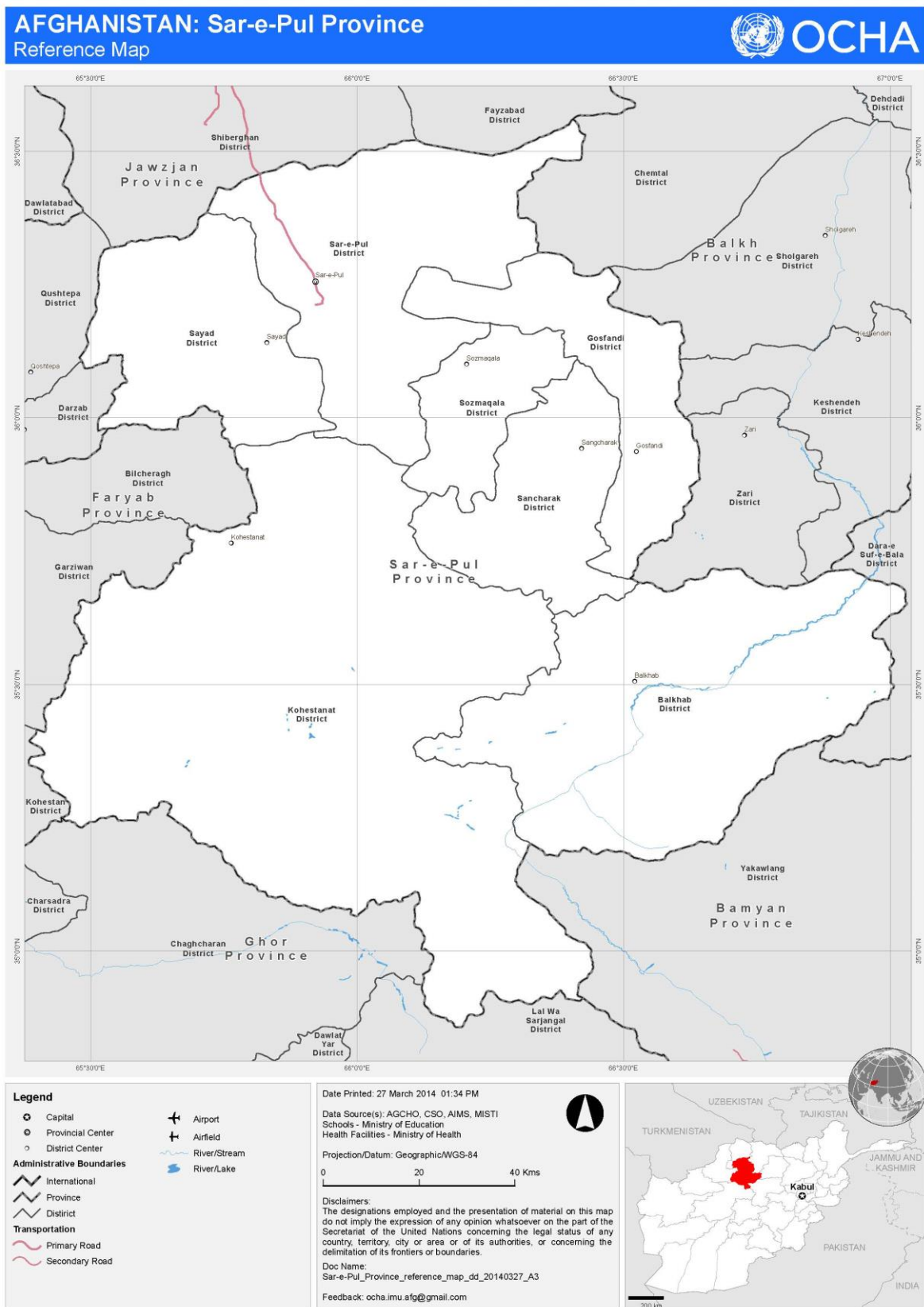
Muntlige kilder

- Diplomatkilde Kabul. E-post 31. juli og 30. august 2016.
- Internasjonal kilde. E-postkorrespondanse januar-desember 2016.

© Landinfo 2017

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Vedlegg 1: Sar-e Pul provins

Kilde: OCHA 2014

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul

LANDINFO – WWW.LANDINFO.NO – E-POST: LANDINFO@LANDINFO.NO

10. MARS 2017

19